Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет
Полтавська обласна військова адміністрація
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти
Національний університет біоресурсів і
природокористування України
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування
Національної академії наук України»
Одеський національний економічний університет
Сумський національний аграрний університет
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Кременчуцький національний університет
імені Миколи Остроградського
Українсько-Британський Центр Центру Європейської освіти та іноземних мов Полтавського
державного аграрного університету
Glendale Community College of Maricopa Community College System,
Arizona (США)
Atlântica – Instituto Universitário (Португалія)
WSHIU -Akademia Nauk Stosowanych w Poznaniu (Польща)
Queen Mary University of London Ukrainian Society (Сполучене Королівство Великої Британії та
Північної Ірландії)
The University School of Occupational Safety Management in Katowice (Польща)
Academy of Management and Administration in Opole (Польща)
University of Economics in Bratislava (Словаччина)
Scientific Center of Innovative Research (Естонія)
Riga Nordic University (Латвія)
Eurasian National University them. L. N. Gumilev (Казахстан)
Batumi Shota Rustaveli State University (Грузія)

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічний менеджмент агропродовольчої сфери в умовах глобалізації економіки: безпека, інновації, лідерство»

30 вересня 2026 року

м. Полтава

Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет
Полтавська обласна військова адміністрація
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України»
Одеський національний економічний університет
Сумський національний аграрний університет
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Кременчуцький національний університет імені Миколи Остроградського
Українсько-Британський Центр Центру Європейської освіти та іноземних мов Полтавського державного аграрного університету
Glendale Community College of Maricopa Community College System, Arizona (США)
Atlântica – Instituto Universitário (Португалія)
WSHIU -Akademia Nauk Stosowanych w Poznaniu (Польща)
Queen Mary University of London Ukrainian Society (Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії)
The University School of Occupational Safety Management in Katowice (Польща)
Academy of Management and Administration in Opole (Польща)
University of Economics in Bratislava (Словаччина)
Scientific Center of Innovative Research (Естонія)
Riga Nordic University (Латвія)
Eurasian National University them. L. N. Gumilev (Казахстан)
Batumi Shota Rustaveli State University (Грузія)

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічний менеджмент агропродовольчої сфери в умовах глобалізації економіки: безпека, інновації, лідерство»

30 вересня 2026 року

Полтава 2026

середовища, орієнтованого на потреби здобувачів освіти. Отже, партнерська взаємодія зі стейкхолдерами є не лише інструментом внутрішнього забезпечення якості, а й важливим ресурсом стратегічного розвитку коледжу.

Список використаних джерел:

1. Про фахову передвищу освіту : Закон України від 06.06.2019 № 2745-VIII. *База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/2745-19

2. Про затвердження Положення про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 16.12.2021 № 1338. *База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України*. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0325-22?utm_source=chatgpt.com#Text

3. Бірюкова О.В., Строгий В.П. (2023). Взаємодія закладів вищої освіти зі стейкхолдерами як соціальне партнерство. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*, (4), 93–99. https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2022.4.14

А. Ревицька, здобувач вищої освіти,
О. Лега, к.е.н., доцент,
Т. Прийдак, к.е.н., доцент,
Полтавський держаний аграрний університет,
м. Полтава, Україна

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ЩОДО ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ: ПРАКТИЧНІ ПІДХОДИ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Облікова політика визначає порядок визнання, оцінювання та відображення дебіторської заборгованості у фінансовій звітності. Чітке встановлення методів обліку сприяє достовірній оцінці активів, своєчасному визнанню кредитних збитків і зниженню ризику необґрунтованих рішень [1].

В обліковій політиці необхідно встановити критерії визнання дебіторської заборгованості, порядок її первісної та

подальшої оцінки, умови дисконтування і поділу на поточну та довгострокову. Дотримання принципу обачності передбачає формування резерву очікуваних кредитних збитків з урахуванням строку прострочення, фінансового стану дебітора, платіжної дисципліни та очікуваних економічних змін. Послідовне застосування визначених методів забезпечує порівнянність показників звітності.

Зміст облікової політики залежить від діяльності підприємства. Виробничі й торговельні підприємства зосереджуються на розрахунках із покупцями, а фінансові компанії – на кредитній, лізинговій та факторинговій заборгованості. Умови виникнення і погашення боргу визначаються договорами, тому перевірка договірної політики є важливим інструментом управління ризиками та забезпечення комплаєнсу [2].

Для дослідження використано відкриту фінансову звітність ТОВ СП «РІФ-1», ТОВ «ФК «ФІНВІН», ТОВ «КУА «ФОРТЕЦЯ» та Групи ТОВ «ТАЛІОН ПЛЮС» за 2025 рік. Це дало змогу порівняти облік поточної, довгострокової, торгової, лізингової, кредитної та факторингової заборгованості. Розкриті положення і виявлені недоліки узагальнено в табл. 1.

Дані табл. 1 показують, що всі досліджувані підприємства визначають загальний порядок визнання й оцінювання дебіторської заборгованості, однак по-різному деталізують методику формування резерву очікуваних кредитних збитків. ТОВ СП «РІФ-1» оцінює заборгованість за ціною операції та надалі відображає її за амортизованою вартістю, але недостатньо розкриває критерії кредитного ризику. ТОВ «ФК “ФІНВІН”» формує резерв за операціями фінансового лізингу та кредитування, проте також не конкретизує порядок визначення очікуваних збитків. Найдетальніший підхід застосовує ТОВ «КУА “ФОРТЕЦЯ”», яке проводить індивідуальне оцінювання дебіторів і встановлює відсотки резервування залежно від строку прострочення. У Групі ТОВ «ТАЛІОН ПЛЮС» резерв формується за придбаними в межах факторингових операцій кредитами фізичних осіб, однак критерії групування такої заборгованості розкрито недостатньо.

Таблиця 1

Розкриття положень щодо дебіторської заборгованості в обліковій політиці підприємств

Підприємство	Положення, розкриті в обліковій політиці	Недостатньо розкриті питання
ТОВ СП «РІФ-1»	Визнання, первісна оцінка за ціною операції, подальша оцінка за амортизованою вартістю	Методика оцінювання кредитного ризику та порядок розрахунку резерву
ТОВ «ФК «ФІНВІН»	Оцінка за справедливою та амортизованою вартістю, формування резерву за лізинговими і кредитними операціями	Критерії поділу заборгованості за рівнями ризику та порядок визначення розміру резерву
ТОВ «КУА «ФОРТЕЦЯ»	Індивідуальне оцінювання дебіторів, строки прострочення та відповідні відсотки резервування	Порядок урахування фінансового стану дебітора й очікуваних економічних змін
Група ТОВ «ТАЛІОН ПЛЮС»	Дисконтування довгострокової заборгованості, оцінка поточної заборгованості та формування резерву очікуваних кредитних збитків	Критерії групування дебіторів і показники, що використовуються для оцінювання ризику

Джерело: узагальнено за [3-6]

Отже, в обліковій політиці доцільно чітко визначати класифікацію заборгованості, критерії кредитного ризику, порядок розрахунку та перегляду резерву, а також умови списання безнадійних боргів. Рекомендовані положення щодо обліку дебіторської заборгованості наведено в табл. 2.

Запропоновані в табл. 2 положення визначають послідовний порядок обліку дебіторської заборгованості – від первісного визнання до погашення або списання. Її класифікація за видами операцій, строками погашення та рівнем кредитного ризику полегшує контроль розрахунків і вибір способу подальшої оцінки.

Таблиця 2

Запропоновані елементи облікової політики щодо дебіторської заборгованості

Елемент облікової політики	Запропоноване положення
Класифікація заборгованості	Поділяти за строком погашення, видом операції та рівнем кредитного ризику
Первісна і подальша оцінка	Визначити випадки застосування ціни операції, амортизованої вартості та дисконтування
Оцінювання кредитного ризику	Ураховувати строк прострочення, фінансовий стан та історію розрахунків дебітора
Формування резерву	Встановити групи ризику, відсотки резервування та порядок індивідуального оцінювання
Перегляд резерву	Переглядати резерв на кожну дату складання фінансової звітності
Списання безнадійних боргів	Визначити ознаки безнадійності, необхідні документи та порядок затвердження списання

Джерело: запропоновано авторами

Під час формування резерву доцільно поєднувати аналіз строків прострочення з індивідуальним оцінюванням найбільших і ризикових дебіторів. При цьому слід враховувати фінансовий стан контрагента, історію розрахунків, наявність забезпечення та очікувані економічні зміни. Резерв необхідно переглядати на кожну дату звітності, а результати оформлювати внутрішнім розрахунком.

Список використаних джерел:

1. Лега, О. В., Прийдак, Т. Б., Яловега, Л. В., Єрмолаєва, М. В., & Сіренко, О. В. (2025). Облікова політика та податкові ризики: сучасні рішення для бізнесу. *Актуальні питання економічних наук*, (9). https://doi.org/10.5281/zenodo.15031740

2. Лега, О. В., & Сіренко, І. О. (2025). Аудит договірної політики підприємства: інструмент управління ризиками та забезпечення комплаєнсу. *Економічний простір*, (201), 343–349. https://doi.org/10.30838/EP.201.343-349

3. Група ТОВ «ТАЛІОН ПЛЮС». (2025). *Консолідована фінансова звітність за рік, що закінчився 31 грудня 2025 року, разом зі звітом незалежного аудитора*. https://www.talion-plus.com.ua/files/documents/Річна%20консолідована%20звітність%20Таліон%20плюс%20за%202025%20рік%20разом%20зі%20звітом%20аудитора.pdf

4. ТОВ «КУА «ФОРТЕЦЯ». (2025). *Фінансова звітність за 2025 рік та звіт незалежного аудитора*. https://fortress.uafin.net/documents/finansova-zvitnist-tov-kua-fortecya-za--rik-ta-zvit-nezalezhnogo-auditora621808321?doc=126462

5. ТОВ «Фінансова компанія «ФІНВІН». (2025). *Аудиторський звіт (звіт незалежного аудитора) щодо річної фінансової звітності станом на 31 грудня 2025 року*. https://finwin.com.ua/wp-content/themes/finwin/assets/img/pdf/zvit-nezalezhnogo-auditora-2025.pdf

6. ТОВ СП «РІФ-1». (2025). *Фінансова звітність за 2025 рік станом на 31 грудня 2025 року та звіт незалежного аудитора*. https://inblu.ua/image/catalog/Audyt2025/звіт%20аудит%202025.pdf

К. Сива, здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Національний транспортний університет,
м. Київ, Україна

КОМУНІКАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УМОВАХ ВІЙНИ

Повномасштабна війна в Україні суттєво змінила умови функціонування організацій та висунула нові вимоги до управління комунікаціями. В умовах високої невизначеності, інформаційних загроз, нестабільності зовнішнього середовища та постійних змін комунікативний менеджмент набуває стратегічного значення. Ефективна комунікація стає не лише інструментом передачі інформації, а й важливим засобом підтримання довіри, координації діяльності, збереження персоналу та забезпечення стійкості організації.

Комунікативний менеджмент доцільно розглядати як систему управлінських заходів щодо планування, організації, координації та контролю інформаційної взаємодії організації із